

Vragen door de leden der Kamer gesteld overeenkomstig artikel 140 van het Reglement van Orde, en de daarop door de regering schriftelijk gegeven antwoorden

17

Vragen van lid **Schuyer** (D66) op 15 mei 2002 meegedeeld aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en aan de minister van Justitie over het verbod op het opzeggen van het Kaddisj gebed tijdens de 4 mei herdenking in Lelystad.

1

Kent U het bericht van 6 mei 2002 in NRC-Handelsblad «Kaddisj verboden?»

2

Kunt U het daarin gestelde op zijn juistheid nagaan?

3

Indien het bericht waar blijkt, wat is dan Uw oordeel over het voorgevallene?

4

Indien Uw oordeel afkeurend is, hebt u dan mogelijkheden om voor de toekomst instructies te doen uitgaan, zodat iets dergelijks in de toekomst niet meer kan voorkomen?

5

Acht U de belemmering om in vrijheid een gebed te kunnen zeggen, niet een zodanig strafbaar feit, dat het Openbaar Ministerie tot vervolging zou moeten overgaan?

Antwoord

Antwoord van de heer **De Vries** (minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Justitie). (Ontvangen 11 juli 2002)

1

Ja.

2

Er is gebleken dat op verzoek van het Comité 4 mei het «kaddisj» niet is uitgesproken.

3

Het belang van de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging voor de Nederlandse samenleving is groot. Om deze reden verdient een verzoek om een specifiek gebed niet uit te spreken aandacht. Grondrechten werken echter in beginsel in de verhouding tussen overheid en burger. Van een dergelijke verhouding is in de onderhavige situatie geen sprake. Het gaat immers om de verhouding tussen het 4 mei Comité, dat bestaat uit burgers van de gemeente Lelystad, en de Liberaal Joodse Gemeenschap. De Nederlandse overheid heeft in beginsel dus geen taak bij het beoordelen van voorvallen als het onderhavige. In situaties tussen burgers onderling wordt dit pas anders indien er sprake zou zijn van aanwijzingen dat het gaat om een

vermoedelijk strafbaar feit. Wanneer er sprake is van strafbare feiten treedt het justitieel apparaat op. Uit het antwoord op vraag 5 blijkt overigens dat zulks niet aan de orde is. Toepassing van het strafrecht garandeert een zorgvuldige afweging van vrijheid van godsdienst of levensovertuiging ten opzichte van eventuele andere belangen.

4

In het antwoord op vraag 3 heb ik reeds aangegeven dat de vrijheid van godsdienst hier speelt in de verhouding tussen burgers onderling. Buiten de bestaande wettelijke mogelijkheden om geloofsuitingen te beperken, is het daarom niet mijn plaats instructies te geven aangaande welke gebeden bij herdenkingsbijeenkomsten, georganiseerd door particuliere herdenkingscomités, wel of niet uitgesproken dienen te worden.

5

Onderzoek door het Openbaar Ministerie naar het onderhavige feitencomplex heeft geen strafbare gedragingen opgeleverd.